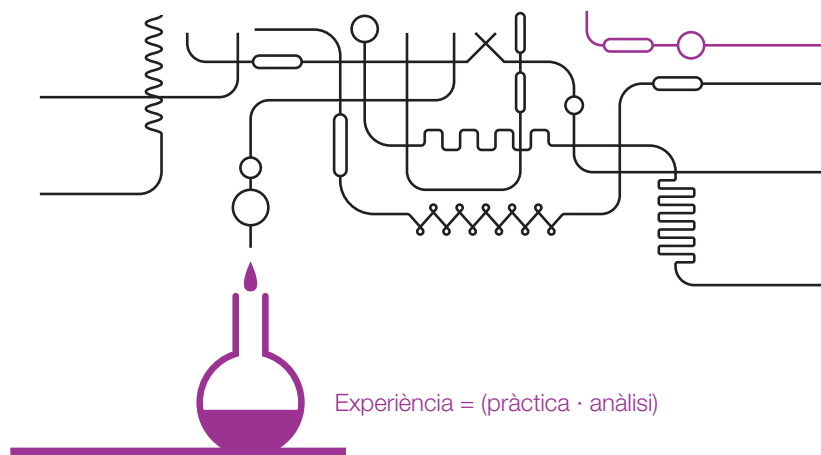

Introducció: per una pràctica reflexiva en les polítiques de salut

Deia Aldous Huxley, en la seva obra *Texts and pretexts*, que l'experiència no prové de la pràctica, sinó de la reflexió sobre la pràctica. És a dir, la pràctica no esdevé experiència fins que reflexionem sobre ella. Elaborar una guia és una avinentesa per fer aquest exercici d'extreure de la pràctica acumulada una reflexió que la transformi en model i en metodologia per millorar l'acció. Aquest procés no té un punt final, perquè la realitat està en permanent transformació i ens planteja sempre noves possibilitats de reflexió.

Des del Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona, s'han promogut diverses guies relatives a l'elaboració de plans locals de salut (PLS) que han permès als ajuntaments dissenyar millor aquest tipus de plans. Les obres més destacables, complementàries entre elles, són:

- *Guia metodològica per a l'elaboració d'un Pla Local de Salut* (2013). Es tracta del document de referència principal per a l'elaboració de PLS. La guia recull el marc conceptual i les directrius metodològiques que han de guiar la seva elaboració i abasta totes les fases:
 - Preparatius previs i constitució d'un grup motor
 - Realització de la diagnosi o perfil de salut local
 - Elaboració del pla d'acció local (o estratègia d'objectius, línies i accions a implementar)
 - Seguiment de la implementació i avaluació de les accions
 - Estratègia de comunicació

- *L'acció interseccional en salut. Guia per al disseny d'un mètode de treball en l'àmbit municipal* (2016). El document aborda els requisits per fer real el principi d'interseccionalitat a les polítiques de salut, de manera que la salut passi a ser un objectiu compartit (principi de salut a totes les polítiques) i s'abordin els problemes de salut amb la intervenció integrada de diferents sectors de l'administració pública i civil, articulant un treball en xarxa que sumi competències, recursos i expertesa.
- *Guia per a l'avaluació d'un Pla Local de Salut. Una mirada qualitativa* (2016). El document aprofundeix en les preguntes i els indicadors qualitius que poden facilitar l'avaluació del PLS, així com en el treball de camp que serà necessari per obtenir la informació.
- *Plans locals de salut i participació. Guia per incorporar la participació en el disseny, implementació i avaluació dels plans locals de salut* (2019). Es tracta d'un document pràctic per maximitzar la participació social en el disseny, l'aplicació i l'avaluació dels PLS. El document contribueix a identificar tots els actors que es poden tenir en compte en l'elaboració d'un PLS i les tècniques que es poden utilitzar per activar la consulta i la implicació d'aquests actors en el disseny i desplegament del pla.

En paral·lel, el Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona impulsa una bateria de suports tècnics, econòmics i materials destinats als ajuntaments per tal que puguin dissenyar i executar polítiques de salut pública.

La trajectòria assolida durant aquests anys precedents ens porta a voler fer una revisió reflexiva sobre la pràctica acumulada dels PLS. Aquest exercici s'enfoca en aquesta ocasió a aportar als ajuntaments materials i consells pràctics que complementin i concretin les orientacions contingudes a la *Guia metodològica per a l'elaboració d'un Pla Local de Salut* de 2013.

Les eines aportades estan pensades per a municipis majors de 10.000 habitants i, per tant, preveuen la disponibilitat de les dades estadístiques, els recursos organitzatius i el teixit d'agents habituals per a municipis d'aquesta grandària.

Així mateix, el treball de camp amb la ciutadania i amb la xarxa d'entitats i informants clau preveu tècniques que permetin arribar d'una manera representativa a aquesta població i agents. En municipis més petits, aquestes tècniques poden tenir una vessant més qualitativa i oberta, mentre que en municipis majors de 10.000 habitants són necessàries formes de consulta d'abast més ampli i més enfocades a possibilitar una anàlisi agregada.

Aquesta guia s'enfoca a aportar als ajuntaments materials i consells pràctics que complementin i concretin les orientacions contingudes a la *Guia metodològica per a l'elaboració d'un Pla Local de Salut* de 2013.

